

Begrippen- en afkortingen-lijst

Begrip	Gangbare IAM-term	Omschrijving
Algemeen		
IAM-systeem		Het Identity & Access Management (IAM)-systeem is de centrale oplossing waarmee de gemeente Zaanstad en haar partnerorganisaties het beheer van identiteiten, toegangen en middelen regelt. Het systeem vormt de basis voor het toekennen, intrekken en beheren van accounts, gebruikersrechten en fysieke middelen, en integreert met de HR-bron en Doelsystemen .
Oplossing	IAM Solution / Platform	De term Oplossing verwijst in deze marktconsultatie naar het beoogde IAM-systeem dat wordt aanbesteed.
Organisatie	Organization / Identity Domain	De Organisatie is de gemeente Zaanstad of een van haar partnerorganisaties die gebruikmaakt van het IAM-systeem. Hiermee wordt de juridische entiteit bedoeld waarvoor autorisaties worden beheerd. Binnen het IAM-systeem vormt de organisatie de context waarbinnen een identiteit (zoals medewerker, externe, vrijwilliger of stagiair) bestaat. Deze organisatorische context wordt vastgelegd in een identiteitscontainer , waarin wordt aangegeven tot welke identiteitssoorten een identiteit kan behoren.
Identiteit	Identity / User	Een Identiteit is een persoon (bijvoorbeeld een medewerker) die aan een organisatie is verbonden.
Identiteitscontainer	Identity Store / Identity Domain	De Identiteitscontainer betreft de organisatie waarbinnen een identiteit bestaat. Daarbij bevat de identiteitscontainer een verzameling aan identiteitssoorten waartoe een identiteit kan behoren.
Identiteitssoort	Identity Type / User Type	De Identiteitssoort is het type relatie of personeelsverband tussen de identiteit en de organisatie, zoals: vast dienstverband, externe inhuur, stagiair of BABS (trouwambtenaar).
IAM-Persoonskaart	Identity Profile / User Record	De IAM-Persoonskaart betreft een digitaal overzicht binnen het IAM-systeem met alle relevante gegevens van een identiteit , waaronder het IAM-account en het bijbehorende contract. Dit vormt

Begrip	Gangbare IAM-term	Omschrijving
		de centrale bron voor autorisatiebeheer. Deze kaart wordt gesynchroniseerd met Youforce, Topdesk en AD .
Topdesk-Persoonskaart	Identity Profile / User Record	De Topdesk-Persoonskaart betreft een digitaal overzicht binnen Topdesk met alle relevante gegevens van een medewerker, bedoeld voor IT- en facilitaire processen. Deze kaart wordt gesynchroniseerd met het IAM-systeem.
AD	Directory Service	Active Directory (AD) is het centrale systeem voor het beheren van domeinaccounts, e-mailadressen en AD-groepslidmaatschappen van identiteiten. Toevoegen, wijzigen en verwijderen gebeurt op basis van opdrachten vanuit het IAM-systeem.
HR-Bron	HR System / Source of Truth	Een HR-bron is de applicatie waar personeelsgegevens vandaan komen. Voor deze marktconsultatie is dat primair YouForce , maar het kan ook handmatige invoer zijn door partnerorganisaties direct in het IAM-systeem.
ITSM	IT Service Management System	IT Service Management (ITSM) is het systeem voor het ondersteunen van IT- en facilitaire processen. In deze marktconsultatie verwijst ITSM naar de applicatie Topdesk , die wordt gebruikt om via bundeltickets opdrachten aan functioneel beheer te verstrekken voor het toekennen of intrekken van basisaccounts en gebruikersrechten in applicaties.
Autorisatiebeheer (IAM-beheer)		
ICT-rol	Role / Entitlement	In sommige IAM-systemen wordt de term <i>ICT-rol</i> gebruikt voor toegangsrechten. Deze term is verwarrend, omdat een rol ook kan leiden tot niet-ICT-voorzieningen (zoals een toegangspas). Daarom hanteren wij in dit document de term Autorisatie als overkoepelend begrip. In de context van Zaanstad is een ICT-rol synoniem aan een Autorisatie en verwijst deze naar een logisch samenhangend pakket aan autorisaties.
Autorisatie	Role / Entitlement	Een Autorisatie is een logische eenheid (minicontainer) binnen het IAM-systeem en bestaat uit één of meerdere Resources .

Begrip	Gangbare IAM-term	Omschrijving
		De naam van een autorisatie is voor de organisatie herkenbaar en leesbaar en wordt gebruikt om gekoppeld te worden aan een Procesrol of HR-attribuut .
Resource	Permission / Access Right / Asset	Een Resource is een concreet toegangselement of middel dat aan een medewerker kan worden toegekend of ingetrokken, zoals: • Lidmaatschap van een AD-groep in Active Directory • Een basisaccount in een applicatie • Een specifiek gebruikersrecht binnen een applicatie • Een fysiek middel, zoals een toegangspas of laptop Een Autorisatie kan uit meerdere resources bestaan.
Doelsysteem	Target System / Managed System	Een Doelsysteem is het systeem waarin een Resource feitelijk wordt toegekend of verwijderd. Binnen deze marktconsultatie worden drie typen doelsystemen onderscheiden: 1. Active Directory (AD) Domeinaccount, e-mailadres of lidmaatschap van AD-groepen 2. Topdesk Basisaccounts, gebruikersrechten of middelen, aangestuurd via Bundeltickets aan een Functioneelbeheergroep 3. E-mail Gelijkwaardig aan Topdesk: opdrachten worden per Bundelticket verstrekt
Bundelticket	Provisioning Ticket / Workflow Request	Een Bundelticket is een automatisch door het IAM-systeem gegenereerde opdracht aan een Doelsysteem (Topdesk of e-mail) voor het toekennen of intrekken van resources. Het bundelticket bevat uitsluitend de relevante wijzigingen (<i>delta</i>) ten opzichte van de bestaande situatie en wordt per applicatie en per functioneelbeheergroep samengesteld. Dit voorkomt dubbel werk, fouten en onnodige tickets.

Begrip	Gangbare IAM-term	Omschrijving
Ticketsjabloon	Ticket Template / Workflow Template	Een Ticketsjabloon is een gestandaardiseerd Topdesk-sjabloon (afgeleid van een basissjabloon) dat wordt gebruikt om bundeltickets aan te maken. Het IAM-systeem sluit hierop aan door per functioneelbeheergroep het juiste ticketsjabloon te gebruiken. Hiermee fungeert het ticketsjabloon als het aansturingsmechanisme van Topdesk vanuit het IAM-systeem.
Functioneelbeheergroep	Application Owner Team / Functional Support Group	Een Functioneelbeheergroep is een groep functioneel beheerders die gezamenlijk verantwoordelijk is voor het functioneel beheer van één of meerdere applicaties en de afhandeling van bundeltickets voor die applicaties.
HR-attribuut	HR-Driven Role / Entitlement Template → ABAC / automatische toekenning	Een HR-attribuut is een verzameling Autorisaties die een medewerker automatisch krijgt op basis van kenmerken uit het HR-systeem, zoals type medewerker of functie.
Procesrol	Business Role / Job Role / Process Role → RBAC	Een Procesrol is een logische rol binnen een Proces die de taken en bevoegdheden van een medewerker vastlegt. Aan een Procesrol zijn één of meerdere Autorisaties gekoppeld. Wanneer een medewerker een Procesrol krijgt toegewezen (na aanvraag en goedkeuring), worden de bijbehorende autorisaties automatisch toegekend.
Middelen	Asset	Middelen zijn tastbare items of zelfstandige applicaties/toegangstools die aan een medewerker kunnen worden toegekend, hetzij automatisch via een HR-attribuut, hetzij op aanvraag. Dit kan hardware omvatten, zoals laptops of toegangspassen, maar ook kantoor- of tool-achtige applicaties zoals MS Project of QlikView. Middelen van het type applicatie betreffen geen volledige kernapplicaties of complexe softwarepakketten en zijn niet gekoppeld aan specifieke gebruikersrechten.
Middeleigenaar	Asset Owner	De Middeleigenaar is verantwoordelijk voor een specifiek middel en moet goedkeuring geven bij nieuwe aanvragen voor dat middel.

Begrip	Gangbare IAM-term	Omschrijving
Proceseigenaar	Process Owner	De Proceseigenaar is verantwoordelijk voor een proces en ziet erop toe dat medewerkers binnen dat proces de juiste toegangen hebben om hun taken uit te voeren. Hij of zij moet goedkeuring geven bij nieuwe aanvragen van Procesrollen.
Domeinaccount	Domain Account / Windows Account	Een Domeinaccount is het account waarmee een medewerker inlogt op de Zaanstad-werkomgeving (PC of laptop) en toegang krijgt tot applicaties binnen die omgeving.
Basis account	Application Account	Een Basisaccount is het account dat een gebruiker toegang geeft tot een specifieke applicatie. Samen met de bijbehorende gebruikersrechten stelt dit de medewerker in staat om zijn taken in de applicatie uit te voeren.
Gebruikersrecht	Permission / Privilege	Gebruikersrechten bepalen welke acties een medewerker in een applicatie mag uitvoeren, zoals het bekijken, raadplegen, wijzigen, goedkeuren of muteren van gegevens.